

J A A R V E R S L A G

K O N I N K L I J K E N B b

2007

Inhoud

Voorwoord	3
De markt in 2007	4
-Inleiding	4
-De boekhandel, lid Koninklijke NBb	4
-De algemene markt	5
-De educatieve markt	5
-De wetenschappelijke markt	6
-Tijdschriften	6
-Kantoorartikelen	7
-Multimedia/luisterboek	7
De Koninklijke NBb in 2007	8
Actieplan 2007	8
-Brede beschikbaarheid	8
-Tijdschriften	8
-Inzicht in de markt	9
-Webwinkel	9
-100 jaar NBb	10
-Bondslid	11
Overige activiteiten	12
-Ledenvergaderingen	12
-CAO	12
-Wet op de vaste boekenprijs	12
-Opleidingen	12
-NBb-reizen	12
-NBb-groepen	13
-Boek & Bedrijf	14
-De Nederlandse Boekenbon BV	14
Actieplan 2008	15
Ledenbestand	16
-Overleden	16
-Samenstellingen besturen, commissies en werkgroepen	17

Voorwoord

De mooiste dag van 2007 was voor de Nederlandse Boekverkopersbond de dag waarop de bond het 100-jarig jubileum vierde. Burgemeester Job Cohen onderbrak ons gala ter ere van dit jubileum en onthulde dat Hare Majesteit Koningin Beatrix had besloten om de NBb het recht te verlenen tot het voeren van het predikaat Koninklijk. Een kroon op het werk van de bond, op het werk van alle besturen uit de afgelopen 100 jaar en vooral een kroon op het werk van al die boekverkopers die Nederland rijk is.

Een fantastisch gala en een memorabele avond. De gasten werden ontvangen door een fanfare en het NBb-bestuur was in rokkostuum gestoken. Er waren kraampjes met 'soep met ballen', groentesoep en stampot. Er was uitgepakt met een afwisselend theaterprogramma. Arjan Ederveen was gastheer in verschillende verschijningen met zijn vertolking van Peter van de Pood in *Kreatief met Boeklon*. Verder waren er de Limburgse zanger Gè Reinders die in het Limburgs het lezen bezong en Willeke Alberti die een ode aan de Boekenbon bracht.

Andere hoogtepunten uit ons jubileumjaar waren het jubileumlogo van Joost Swarte, het congres over digitalisering, zes regiobijeenkomsten met het thema 'rendement', de lancering van het nieuwe vakblad 'Boekverkoper', de uitgave van ons jubileumboek 'Uit liefde in boeken' en de uitgave van het boek 'Boekhandels in beeld'.

In 2007 liet de Koninklijke NBb zich van zijn meest trotse kant zien. En dat mag ook wel eens, want de boekhandel is een zichtbaar vernieuwende bedrijfstak. Overal worden boekhandels vernieuwd en vergroot. Er is de afgelopen jaren enorm geïnvesteerd door de boekhandels. Niet alleen in stenen, kasten en websites, maar ook in voorraden. Uit een eerste analyse van de Koninklijke NBb blijkt dat boekhandels een steeds bredere voorraad hebben. Het aantal titels dat wordt opgenomen in de winkels stijgt en zo ook het aantal verkochte titels. De brede beschikbaarheid is dankzij de Wet op de vaste boekenprijs bij de boekhandel in goede handen. De gedachte dat het vooral bestsellers zijn die zorgen voor de omzet in de boekhandel is slechts ten dele waar. De top 100 is goed voor 15% van de omzet; de top 500 is goed voor 35% van de omzet, maar 65% van de omzet wordt bepaald door het brede assortiment. Bovenstaande cijfers zijn exclusief de verkopen van de internetboekhandels, die ook in 2007 weer een forse groei realiseerden en in belangrijke mate de kracht van het oude fonds onderstreepden. Gelukkig steeg ook de omzet in 2007 met 7,5 %. Het lage rendement van de boekhandel blijft echter een punt van zorg. Het rendement van de gemiddelde boekhandel bedraagt niet veel meer dan 1,5% van de omzet.

Internetverkoop is een thema dat leeft. Dat wisten wij al, maar het onderwerp werd ook onderstreept tijdens de regiobijeenkomsten die wij in 2007 organiseerden. En bij de bezoeken aan boekhandels. Er zit veel groei in die markt en het aantal consumenten neemt toe.

In 2007 is ons vak er helaas nog niet in geslaagd om een degelijk titelbestand te realiseren. Een Nederlandstalig Titelbestand (NTB) is een grote wens van de Koninklijke NBb. Onze uitdaging aan de branche om dit gezamenlijk op te pakken, krijgt gelukkig wel weerklank. Op het moment dat ik dit voorwoord schrijf, vinden gesprekken plaats tussen boekverkopers, uitgevers, bibliothecarissen, en de leveranciers van data: het Centraal Boekhuis en de Nederlandse Bibliotheekdienst. Dit titelbestand moet wat de Koninklijke NBb betreft een nieuwe collectieve pijler onder ons vak worden. Met de realisatie van een goed titelbestand ontstaat ruimte voor boekhandels om zich beter te profileren op het internet, en dat creëert de mogelijkheid tot een verdere groei van de verkoop van boeken.

Middelburg, maart 2008
Dick Anbeek, voorzitter

DE MARKT IN 2007

INLEIDING

Sinds begin 2007 worden de daadwerkelijk via kassa en internet verkochte (algemene) boeken in kaart gebracht door onderzoeksbureau GfK in opdracht van Stichting Marktonderzoek Boekenvak (SMB). GfK volgt wekelijks de absolute verkopen in drie kanalen: boekhandel, muziekwinkels en overig (supermarkt, benzinestations, warenhuizen, drogisterij). In 2007 is uitgerekend dat de deelnemende detailhandel binnen dit onderzoek ongeveer 73% marktdekking heeft. In januari 2008 werd op basis van deze marktdekking een geëxtrapolerde totaalomzet algemene boeken via kassaverkoop en internet gemeld van 608 miljoen euro binnen de drie gevolgde kanalen. Wanneer alleen gekeken werd naar Nederlandstalige boeken dan werd 568 miljoen euro bereikt. Het buitenlandse algemene boek behaalde 40 miljoen euro omzet. De boekhandel, lid Koninklijke NBB, behaalde met ruim 85% het leeuwendeel van deze omzet. Vanwege de gevolgde methode is deze omzet inclusief BTW vermeld.

In dit jaarverslag wil de Koninklijke NBB, naast bovenstaande markttotalen, vooral rapporteren over de omzet van leden van de Koninklijke NBB in de diverse boeksoorten en andere producten. Om dit te bewerkstelligen heeft Boek & Bedrijf een omzetenquête gehouden onder de leden van de Koninklijke NBB. In tabel 1 staat de weerslag van de resultaten uit die enquête. Met betrekking tot algemene boeken zijn we uitgegaan van de cijfers van GfK en hebben we voor de omzet van de leden buiten het panel een berekening gemaakt op basis van de omzetenquête. Omdat in dit ledenonderzoek rekening wordt gehouden met gefactureerde omzet en omzet in tweedehandsboeken, kan de omzet algemene boeken niet één op één vergeleken worden met de omzet via kassa en internet die hierboven genoemd is. Verder is de omzet gecorrigeerd voor BTW.

DE BOEKHANDEL, LID KONINKLIJKE NBB

De Nederlandse boekhandel, lid van de Koninklijke NBB, heeft een goed jaar achter de rug. De omzet over alle productgroepen is bij de leden gestegen van 1224 miljoen tot 1278 miljoen euro. Een toename van 4,4% ten opzichte van 2006.

	2006	2007	Vershil	Mutatie
LEDENENQUÊTE 2007				
Totale omzet	1224	1278	54	4,4%
Omzet boekenverkoop in Nederland	929	975	46	5,0%
Omzet verkoop van andere producten in Nederland	295	303	8	2,7%
Omzet Wetenschappelijke boeken (incl. losbladigen en export)	149,5	155	5	3,7%
Omzet Educatieve boeken (incl. verhuur en tweedehands)	307	310	3	1,0%
Omzet Algemene boeken (Nederlandstalig, buitenlandstalig, tweedehands en gefactureerd)	472,5	510	37,5	7,9%

Bron: omzetenquête 2007 Boek & Bedrijf

Jaaromzet in miljoenen euro's excl. BTW
Omzetenquête onder 1159 NBB-leden die samen 1481 verkooppunten uitbaten

Zoals tabel 2 aangeeft, is het aantal leverbare nieuwe titels binnen het segment Nederlandse algemene boeken via Centraal Boekhuis in 2007 verder gegroeid. Daarmee wordt de doelstelling van de vaste boekenprijs (een pluriform aanbod, breed beschikbaar) onderschreven. De lichte daling van het totaal aantal nieuwe titels werd voornamelijk veroorzaakt doordat het segment 'overige' is gedaald als gevolg van het feit dat er in 2006 binnen Central Bookhouse een grote uitbreiding van het aantal beschikbare titels is gerealiseerd.

					Mutatie 2007 t.o.v. 2006	1 ^e druk	hogere druk/ onbekend
Boeksoort	2004	2005	2006	2007		2007	2007
Algemeen (A)	10.633	11.586	12.488	13.019	+4,3%	11.499	1.520
Educatieve boeken (S)	2.546	2.162	2.274	2.232	-1,9%	1.589	643
Wetenschappelijk (W)	2.056	2.331	2.096	2.010	-4,1%	1.761	249
Overig	1.566	1.420	2.541	1.651	-35,0%	1.531	120
Totaal	16.801	17.499	19.399	18.912	-2,5%	16.380	2.532

Bron: Centraal Boekhuis

DE ALGEMENE MARKT

Binnen de boekhandel wordt 35% van de omzet gehaald met 500 titels, 65% van de omzet wordt gehaald uit het brede assortiment van al die andere duizenden titels die de voorraadhoudende boekhandel voert. Bij Centraal Boekhuis liggen circa 80.000 leverbare titels in het Centraal Depot, de basis van de brede beschikbaarheid. De boekhandel biedt de klanten een zeer gevarieerd assortiment.

	2006	2007	Verschil	Mutatie
Omzet Algemene boeken (Nederlandstalig en anderstalig)	472,5	510	37,5	7,9%
Omzet kinderboeken	55,2	71,4	16,2	29,3%
Omzet overige fictie en literaire non-fictie	213,1	213,7	0,6	0,2%
Omzet non-fictie	204,2	224,9	20,7	10,1%

Bronnen: verdeling binnen GfK-onderzoek en omzetenquête

Uit tabel 3 blijkt dat Algemene boeken binnen de boekhandel goed verkocht zijn in 2007. De omzetenquête geeft aan dat boekhandel een omzet van 510 miljoen euro heeft behaald, een stijging van 7,9 % ten opzichte van 2006. Bij analyse op basis van de marktaandeelen van de diverse genres van GfK, komt de volgende verdeling naar voren. De kinderboekenomzet steeg met ruim 29% naar 71 miljoen euro vooral dankzij de publicatie in het Engels en Nederlands van het laatste deel van Harry Potter. Naast kinderboeken steeg het segment overige fictie en literaire non-fictie nauwelijks. Non-fictie steeg met 10% naar bijna 225 miljoen euro, mede dankzij de verkoop van de boeken van Sonja Bakker.

Naast Harry Potter bleven de boeken van Sonja Bakker populair in 2007. Verdere titels die opvielen, waren de nieuwe editie van de Bosatlas, de twee titels van Hosseini, nieuwe titels van Connie Palmen, Adriaan van Dis en Arnon Grunberg, en de titels van vrouwelijke Nederlandse misdaadauteurs als Esther Verhoef, Simone van der Vlugt en Saskia Noort.

DE EDUCATIEVE MARKT

De omzetenquête toont aan dat de omzet van de boekhandel in educatieve boeken in 2007 ten opzichte van 2006 slechts ongeveer 1% gegroeid is.

Onder de naam "Open Boek" houdt NBB-Educatief jaarlijks een onderzoek naar de kosten van schoolboeken in het voortgezet onderwijs. Dit doet NBB-Educatief om objectieve helderheid te geven in de steeds oplopende discussie over de schoolkosten, waaronder de kosten van schoolboeken. Uit het onderzoek blijkt dat de kosten van een gemiddeld pakket in het voortgezet onderwijs voor het schooljaar 2007-2008, net geen €320,- bedroeg en er sprake was van een kostenstijging van bijna 4% ten opzichte van het schooljaar 2006-2007.

Gratis schoolboeken voor voortgezet onderwijs

In november 2007 heeft de ministerraad besloten dat schoolboeken voor leerlingen in het voortgezet onderwijs met ingang van het schooljaar 2008-2009 “gratis” worden. Voorwaarde is dat de leerling staat ingeschreven bij een school die door het Ministerie van OCW wordt bekostigd. Het lesmateriaal dat gratis wordt, zijn onder andere leerboeken, werkboeken, tabellenboeken, examenbundels en bijbehorende cd's of dvd's. Sommige lesmaterialen worden niet gratis ter beschikking gesteld omdat deze door meer kinderen van een gezin gebruikt kunnen worden of persoonsgebonden zijn. Voorbeelden hiervan zijn een atlas, woordenboek en een agenda. Maar ook zaken als een rekenmachine, sportkleding, gereedschap en schriften blijven voor rekening van de ouders. De plannen zijn dat scholen voortaan geld krijgen waarmee zij leerlingen van lesmateriaal moeten voorzien. Voor de bekostiging van gratis schoolboeken stelt het kabinet vanaf 2008 een bedrag van €300 miljoen per jaar ter beschikking, wat neerkomt op €308,- per leerling. NBB-Educatief plaatst vraagtekens bij de verplichting van de scholen om hun inkoop van schoolboeken Europees aan te besteden.

DE WETENSCHAPPELIJKE MARKT

Volgens de door Boek & Bedrijf uitgevoerde omzetenquête is de markt nu 155 miljoen euro groot. Dat is ten opzichte van 2006 een stijging van ruim 3,7%. De wetenschappelijke boekenmarkt inclusief studieboeken (voor HBO- en Wetenschappelijk onderwijs) en losbladigen ontwikkelt zich licht positief

Digitalisering is in 2007 in dit segment het meest gebezigde woord. Veel informatie is al dan niet tegen betaling in toenemende mate in digitale vorm direct beschikbaar. Door initiatieven als Google Booksearch, waarbij een aantal bladzijden kan worden bekeken, worden steeds meer wetenschappelijke boeken via internet aangeschaft bij uitgeverij of (buitenlandse) internetboekhandels. Dit gaat ten koste van de omzet van Nederlandse boekhandels. Een en ander heeft tot gevolg dat boekhandels in 2007 te maken hebben gehad met een stelselmatige margedaling. In toenemende mate voelen ze zich dan ook buitenspel gezet door de uitgeverij die rechtstreeks leveren.

TIJDSCHRIFTEN

Cijfers Aldipress

Distributiekanaal	2004	2005	2006	2007	Mutatie 2007-2006
Tabak en gemakswinkels	9,9%	9,8%	10,2%	9,7%	-0,5%
Supermarkten	52,5%	52,5%	52%	52,7%	0,7%
Boekhandel	30,5%	30,8%	30,2%	30,3%	0,1%
Overige	7,2%	7,4%	6,9%	7,1%	0,2%

Cijfers Betapress

Distributiekanaal	2004	2005	2006	2007	Mutatie 2007-2006
Tabak en gemakswinkels	11,3%	11,9%	12,3%	12,5%	0,2%
Supermarkten	38,2%	37,2%	37,8%	38,3%	0,5%
Boekhandel	41,5%	43,0%	42,7%	41,6%	-1,1%
Overige	9,0%	7,8%	7,2%	7,7%	0,4%

Uit bovenstaande staatjes blijkt dat de tijdschriftenomzet onder druk staat, met name in de boekhandel. Dit geldt vooral voor de kleinere verkooppunten. De Koninklijke NBB had in 2007 het Actieplan om de positie van het tijdschrift te verbeteren. Bij de bespreking van het Actieplan 2007 is hier meer over te lezen.

Er bestaat een groeiende druk op de distributie en gepaard gaande kosten. Vermindering hiervan is wenselijk onder andere door verdergaande automatisering. Ook de terugdringing van retouren, minder handeling en minder controlewerkzaamheden is noodzakelijk. Medewerking van de distributeurs en uitgeverij is hierbij cruciaal. Winkelautomatisering is een pré voor verdergaande efficiency. Met name de kleinere verkooppunten zouden hier wel eens de boot kunnen missen. Herbevoorrading is een welkome ontwikkeling gezien de actuelere winkelvoorraad die het oplevert.

Medio september 2007 ging de eerste Week van het Tijdschrift van start. In bijna 3.000 boekhandels en tabaks- en gemakswinkels werden tijdschriften extra in het zonnetje gezet. Bij aankoop van twee tijdschriften ontving de consument een attentie. De Week van het Tijdschrift is een gezamenlijk initiatief van Aldipress, Betapress en het Nederlands Uitgeversverbond (NUV). De brancheorganisaties Koninklijke NBB en NSO (tabak/gemak) ondersteunden dit initiatief. Door middel van advertenties in verschillende tijdschriften en door promotiemateriaal op de winkelvloer is de klant op de actie geattendeerd. Klanten reageerden positief en verrast op deze eerste Week van het Tijdschrift. De klant is volgens onderzoek positief over het brede aanbod van verschillende tijdschriften in de boekhandel.

KANTOORARTIKELEN

Uit de cijfers van GfK, die tevens onderzoek verricht naar de verkoop van kantoorartikelen, komt het beeld naar voren van een stagnerende en zelfs licht dalende markt in 2007 ten opzichte van 2006. Het boekhandelsegment binnen dit panel presteert echter gemiddeld beter dan de andere kantoorartikelenleveranciers, zodat er toch nog een lichte stijging te zien is. Er is een groot onderscheid te maken tussen verschillende typen boekhandels in Nederland en het aandeel kantoorartikelen dat zij verkopen. Bij de zogenaamde inloop- of gemakboekhandel is het aandeel kantoorartikelen tussen de 15 en 20% terwijl dit aandeel bij specialistische boekhandels niet boven de 2% uitkomt.

MULTIMEDIA/LUISTERBOEK

Het aandeel multimedia binnen de omzet van een boekhandel wisselt sterk. Bij de deelnemersgroep aan het BVO komt deze productgroep gemiddeld op ongeveer 4% van de totale omzet uit. Dit gemiddelde wordt positief beïnvloed door de groep christelijke boekhandels die zelfs circa 12% van de winkelomzet realiseren in multimedia. In deze winkels wordt in verhouding een grote hoeveelheid audio en video aangeboden in het genre van de doelgroep.

Een aparte categorie binnen de multimedia is het luisterboek. Het aanbod en de verkoop van het luisterboek maakt de laatste jaren een flinke groei door in en buiten de boekhandel. Afgaande op de panelgegevens van GfK is de omzet binnen dit segment in 2007 gegroeid met 14%. Geëxtrapoleerd naar 100% marktdekking is de omzet totaal rond de 3,5 miljoen euro. De boekhandel haalt met een omzet van circa 2,3 miljoen euro ongeveer 65% van dit totaal. In oktober 2007 is voor de derde maal de Week van het Luisterboek georganiseerd. Wederom is het luisterboek via deze actie extra onder de aandacht gebracht van de consument door middel van een actiedisplay op de winkelvloer en een luisterboekgeschenk. Het Achterhuis van Anne Frank, voorgelezen door actrice Carice van Houten, is uitgeroepen als beste luisterboek van 2007. Voor het eerst dit jaar nam ook een internetwinkel gespecialiseerd in luisterboeken deel. Dit illustreert de ontwikkelingen in de markt op het gebied van digitale producten. Ook ontbrandde rond de Week van het Luisterboek weer de discussie of het luisterboek als boek beschouwd kan worden. In januari 2008 is aangekondigd dat de Week van het Luisterboek in 2008 op verzoek van verkopers van luisterboeken eind juni zal plaatsvinden.

DE KONINKLIJKE NBb IN 2007

ACTIEPLAN 2007

De Koninklijke NBb stelt jaarlijks een Actieplan op. In het Actieplan staan vijf speerpunten die dat jaar extra aandacht krijgen. Het Actieplan 2007 maakt deel uit van een meerjarenplan over de periode 2005-2008.

In 2007 was het doel om rendementsverbetering te creëren voor de boekhandel: lagere kosten en meer omzet. Het bestuur koos voor het speerpunt rendement omdat dit al vele jaren te laag ligt in de boekhandel en in toenemende mate onder druk staat. De belangrijkste redenen zijn hoge, langzaam lopende en dus dure voorraden, hoge huren en personeelskosten, en gemiddeld te lage marges. Een te laag rendement van gemiddeld ongeveer anderhalf procent in de boekhandel betekent dat er onvoldoende ruimte is om te investeren in belangrijke, toekomstige ontwikkelingen. Maar een laag rendement over een langere periode kan zelfs een ernstige bedreiging zijn voor het voortbestaan van een boekhandel omdat het bijvoorbeeld te weinig inkomen oplevert voor een eigenaar.

Op vijf verschillende fronten werd er actie ondernomen om het speerpunt rendement op de kaart te zetten. Hieronder vindt u een beschrijving van de uitwerking en resultaten.

Doel: Rendementsverbetering voor de boekhandel; lagere kosten en meer omzet

1. BREDE BESCHIKBAARHEID

In het kader van de cultuurpolitieke doeleinden van de Wet op de Vaste Boekenprijs is de brede beschikbaarheid van zoveel mogelijk titels die bestelbaar zijn door zoveel mogelijk boekhandels een kernpunt. Binnen het Centraal Depot van Centraal Boekhuis is deze brede beschikbaarheid van titels al een belangrijk basisprincipe. De Koninklijke NBb bevordert dat er een nieuwe Depotovereenkomst komt met genoemde doelstelling waarbij de nettomarge op termijn een verbetering te zien geeft.

Het (voort)bestaan van het Centraal Depot waarborgt de optimale geografische spreiding en beschikbaarheid van boeken en is daarmee van groot belang voor de verwezenlijking van de doelstelling van de Wet op de Vaste Boekenprijs. Tegen die achtergrond stimuleert de Koninklijke NBb zoveel mogelijk dat uitgevers hun titels door middel van het Centraal Depot ter beschikking (blijven) stellen.

In 2007 is de Koninklijke NBb er in geslaagd om samen met uitgevers en Centraal Boekhuis tot een nieuwe depotovereenkomst te komen. Deze loopt van 1 augustus 2007 tot en met 31 december 2009. Het streven is om tot een kostenreductie te komen. In werkgroepverband zullen partijen onder meer overleggen over een nieuwe margestructuur. Daarnaast wil de Koninklijke NBb dat een hogere marge wordt verleend naarmate een boekverkoper objectief een grotere bijdrage aan de brede beschikbaarheid levert. Dus wanneer een boekverkoper een grotere verscheidenheid aan titels verkoopt, dient hij recht te hebben op een hogere marge.

2. TIJDSCHRIFTEN

Relaties met uitgevers en distributeurs worden geïntensiverd en collectieve promotionele acties opgezet, waardoor de positie van tijdschriften in de boekhandel verbetert.

De productgroep 'tijdschriften' is onlosmakelijk verbonden met de boekhandel als specialist. Binnen de boekhandel bestaat de winkelomzet voor gemiddeld 7% uit tijdschriften en dagbladen. De Koninklijke NBb zet zich daarom in voor de verbetering van de positie van de boekhandel in deze bedrijfskolom. De tijdschriftenspecialzaak staat onder toenemende druk en wordt geconfronteerd met een veelvoud aan eisen. Vooral kleinere verkooppunten staan onder druk. Door het intensiveren van de relaties met de ketenpartners (uitgevers en distributeurs) en het opzetten van onder andere collectieve promoties wil de Koninklijke NBb via haar tijdschriftencommissie de positie van de boekhandel als specialist verstevigen.

In 2007 is tijdens een themabijeenkomst van Boek & Bedrijf in het begin van het jaar aandacht besteed aan het product 'tijdschrift'. Tijdens deze bijeenkomst kwamen de tijdschriftendistributeurs Aldipress en Betapress uitgebreid aan het woord. Beide distributeurs zijn van mening dat er nog veel te behalen valt voor de boekhandel. Ze voorzien naast groei in de supermarkt ook groei in de boekhandel. Dit in tegenstelling tot benzinepompen en de tabaksdetailhandel. Nauwere samenwerking met distributeur en uitgever kan volgens hen leiden tot mooie initiatieven. Aldipress voorziet op termijn een kanteling van de markt van 'push' naar 'pull'. De detaillist zal, gedreven door de consument, inzetten op complexiteitsvermindering. Ook zal hij vaker rechtstreeks met uitgevers onderhandelen over marges en specifieke promoties. Het toenemende aanbod vanuit de distributeurs op het gebied van niet-tijdschriftproducten wordt als onwenselijk gezien door de boekhandel.

3. INZICHT IN DE MARKT

De NBb zorgt met ingang van 2007 voor een actueel, volwaardig en bruikbaar collectief (consumenten)onderzoek waarin de leden van de NBb zich herkennen.

De Koninklijke NBb is van mening dat een moderne boekverkoper zijn werk niet goed kan doen zonder gedegen marktinformatie. De boekverkoper dient te weten wat er in de totale markt en op deelmarkten aan de hand is in vergelijking tot de eigen winkel. Daarom heeft de Koninklijke NBb in samenwerking met de Groep Algemene Uitgevers (GAU) de Stichting Marktonderzoek Boekenvak (SMB) opgericht. Deze stichting organiseert vanaf 2007 landelijk marktonderzoek in het boekenvak.

In 2007 is een doorlopend onderzoek gestart naar de verkoop van (algemene) boeken via kassa's van aangesloten detaillisten. Omdat uitvoerend bureau GfK Benelux voor eigen rekening en risico scancijfers over 2006 had verzameld, kunnen het hele jaar door al vergelijkingen gemaakt worden. Er meldden zich veel nieuwe boekhandels aan die deel wilden nemen aan het onderzoek. Het betrof vooral grote zelfstandige boekhandels, maar ook een groep christelijke boekhandels sloot zich aan. Boekhandels die niet geautomatiseerd zijn kunnen helaas niet meedoen. Naast boekhandels (waaronder ook ECI) worden boekverkopen gemeten bij supermarkten, benzinstations, drogisterijen en cd-verkopers. Via een website leveren de verzamelde data een schat aan informatie op voor deelnemende boekhandels en uitgeverijen en tevens voor de Koninklijke NBb.

Verder werd door GfK Intomart een viertal metingen gedaan door een vragenset over aankoop- en leesgedrag voor te leggen aan een duizendtal consumenten. De uitgebreide rapportages die via www.boekbond.nl te raadplegen zijn, geven veel bruikbare informatie aan boekverkopers over hun klanten.

Gedurende 2007 voerde ook Boek & Bedrijf diverse onderzoeken uit naar de bedrijfseconomische positie van de boekhandel. Het bedrijfsvergelijkend onderzoek (BVO) wordt nieuw leven ingeblazen. Onder ruim honderd boekhandels werd onderzoek gedaan naar de omzet-, bruto marge-, kosten- en netto rendementontwikkeling. De resultaten bieden inzicht in de rendementspositie van de boekhandel, verdeeld over verschillende segmenten naar omzetklasse en aandeel boekverkoop.

In aanvulling op het BVO voerde Boek & Bedrijf bij verschillende individuele boekhandels onderzoek uit naar de bijdrage van de verschillende productgroepen aan het rendement van de winkel. In dit kader lanceerde Boek & Bedrijf de rendementscan. Bij deze scan wordt bij individuele boekhandels gekeken naar bijvoorbeeld de efficiëntie van bedrijfsprocessen en de structurering van kosten. De rendementscan geeft inzicht in de instrumenten waarmee de boekverkoper zijn onderneming in de juiste richting kan sturen.

4. WEBWINKEL

Gezien het belang van internet is de NBb ervan overtuigd dat elke professionele boekhandel een eigen website moet hebben, met alle benodigde functionaliteiten. Een zo volledig mogelijk titeldatabase mag uiteraard niet ontbreken. Boekbalie voorziet hier uitstekend in.

De Koninklijke NBb heeft Koppelvlak Boekbalie ontwikkeld waarmee boekverkopers online de boekverkoop kunnen stimuleren. Koppelvlak Boekbalie is een softwareprogramma waarmee van de eigen

website een zoekmachine gemaakt kan worden. Met deze software is het mogelijk om (titel)informatie te halen uit de zeer uitgebreide Nederlandstalige titeldatabase “Boekbalie” en op de eigen website te tonen. Er zijn verschillende zoek- en bestelmogelijkheden. Tot op heden gebruiken ruim vijftig boekhandels het basisbestand Boekbalie met behulp van het Koppelvlak. Een drietal boekhandels werkt met de zogenaamde titelserver waarin het gehele bestand wordt ingeladen.

Verder zet de NBB zich in om in 2008 een basis titelbestand tot stand te brengen in samenwerking met uitgeverij en bibliotheek. Een goede samenwerking hiervoor tussen CB en NBD is een voorwaarde. Er is in 2007 al hard gewerkt door de NBB om voorbereidingen te treffen om te komen tot een Nederlandstalig Titelbestand (NTB). In 2008 moeten de eerste daadwerkelijke stappen worden genomen om de totstandkoming van een dergelijk bestand te realiseren.

5. 100 JAAR NBB!

De NBB bestaat in 2007 honderd jaar en viert zijn jubileum. Het hele jubileumjaar zal in het teken staan van rendementsverbetering voor de boekhandel. Boekverkopers worden daarnaast op allerlei manieren in het zonnetje gezet.

Arjen Ederveen wervelde over het podium als gastheer in verschillende verschijningen. Als Peter van de Poot deed hij Kreatief met Boeklon en interviewde hij een verzamelaar van een immense collectie boekenleggers. Dan weer kwam hij als goeroe op een gemotoriseerde step over het podium gecrost en betoogde hij op ludieke wijze voor vernieuwing binnen het boekenvak.. Er werd gedanst door Gasten Gè Reinders en Willeke Alberti brachten liederen ten gehore. Ook de aanwezigen mochten meezingen, het speciale bondslied werd ingestudeerd met de hele zaal. Er werd een hilarische theatershow opgevoerd. Op de avond van 24 september 2007 werd met dit BoekverkopersGala de honderdste verjaardag van de NBB gevierd in het Muziekgebouw aan 't IJ. Mensen uit heel het boekenvak waren vertegenwoordigd, waaronder natuurlijk veel boekverkopers. Onverwacht hoogtepunt van de avond was toen burgemeester Job Cohen de avond onderbrak met de heuglijke mededeling dat de NBB van Hare Majesteit de Koningin het predikaat Koninklijk had ontvangen. Zowel boekverkopers, als NBB, als overige aanwezigen vonden het een fantastische avond! Het BoekverkopersGala, mede georganiseerd door productiebedrijf Xsaga, is genomineerd voor een Gouden Giraffe, de jaarlijkse prijs voor het beste evenement.

De feestelijkheden beperkten zich niet alleen tot die avond. Heel 2007 organiseerde de Koninklijke NBB allerlei activiteiten ter ere van het honderdjarig jubileum. Feestelijke momenten waren bijvoorbeeld ook de uitreiking van de J.H. Donnerprijs aan Laurens van Krevelen door minister Donner, de NBB-legpenningen voor Boris Dittrich en Aad Nuis en de toekenning van het erevoorzitterschap van Han van der Plas. Speciaal voor de oud-bestuursleden organiseerde de Koninklijke NBB een reünie. Verder werden er voor de boekverkoper ook informatieve activiteiten georganiseerd in het kader van het jubileumjaar, zoals zes regiobijeenkomsten met als thema Rendement, in Heeze, Diepenveen, Assen, Bergen op Zoom, Hilversum en Amstelveen. Een groot succes was ook het Digitaliseringscongres op 23 april waar de ontwikkelingen rond het digitale boek centraal stonden.

Bij een feest horen natuurlijk ook cadeaus. De Koninklijke NBB kreeg van de leden een prachtig bronzen beeld ontworpen door de kunstenaar Eric Claus. Dit beeld is te bewonderen in de tuin van het kantoor in Bilthoven. De leden boekverkopers kregen zelf ook een aantal cadeaus om het jubileum te vieren. Zo kreeg iedereen een setje speciale NBB-postzegels toegestuurd met daarop het jubileumlogo, ontworpen door kunstenaar Joost Swarte. De medewerkers van de leden boekhandels kregen een door typograaf Ewald Spieker ontworpen rode boekenstandaard in de vorm van een B, en een boekblik in Joost Swarte design met daarin een kilo jubileumchocola.

Ook gaf de Koninklijke NBB dit jaar drie boeken uit. De uitgave “Het papierloze boek” naar aanleiding van het digitaliseringscongres vormt een hulde aan het papieren boek. Met het boek “Boekhandels in beeld” wordt door middel van foto's een indruk gegeven van de verscheidenheid van de boekhandels in Nederland. Ook is de Koninklijke NBB trots op “Uit liefde in boeken”, waarin vijftien Nederlandse schrijvers in Europa op zoek gaan naar boekhandels die een speciale aantrekkingskracht uitoefenen.

De Koninklijke NBb heeft ter ere van het honderdjarig bestaan een aantal langlopende projecten geïnitieerd. Zo is er een fonds opgericht voor het behoud en herstel van graven en grafmonumenten van Nederlandse auteurs. Daarnaast is er het initiatief genomen tot een leerstoel voor de Boekhandel gevestigd aan de Universiteit van Amsterdam. In de hal van het kantoor van de Koninklijke NBb is verder een galerij geopend met foto's van de oud-voorzitters van de Koninklijke NBb. Meer mooie foto's zijn te zien op www.boekbond.nl waar een speciaal fotoarchief is geplaatst, met mooie en typerende plaatjes van de Koninklijke NBb in de afgelopen jaren.

BONDSLIED

Tekst:: M. Coole, F. Houtappels
Muziek: Daniel Sterneveld

Wanneer de dagen smelten in de nachten
De moeder leest een sprookje aan haar kind
Als vader weer gezwoegd heeft in de schachten
En in het oude boek vertroosting vindt

Wanneer wij ons een boek ter harte nemen
Ondanks gesloof en broodroof, dwang en druk
Bemerken wij dat zorgen zijn verdwenen
Het boek bevrijdt ons van het dagelijks juk

*Handen in elkaar kameraden
Steeds tot boekverkoop bereid
De vaste prijs die zullen wij bewaken
Tot het einde van de strijd*

Veel harten hebben het felste leed geleden
Veel schone toekomstdromen vallen stuk
Maar met een boek ontvluchten wij het heden
Wanneer wij lezen vinden wij 't geluk

Nog zoveel schrijvers zie zo veel beloven
Nog zoveel boeken die in dozen staan
Blijft in het wonder van uw kracht geloven
Gij zaait de zaden van een nieuw bestaan

*Handen in elkaar kameraden
Steeds tot boekverkoop bereid
De vaste prijs die zullen wij bewaken
Tot het einde van de strijd*

OVERIGE ACTIVITEITEN

Naast dat de punten van het Actieplan 2007 dit jaar centraal stonden, heeft de Koninklijke NBb zich in 2007 natuurlijk ook op veel andere vlakken ingezet voor haar leden. Er zijn resultaten geboekt ten behoeve van de boekverkopers in het algemeen, maar ook veel individuele boekhandels zijn door de Koninklijke NBb bijgestaan met raad en daad.

LEDENVERGADERINGEN

In 2007 zijn twee algemene ledenvergaderingen gehouden. Daarnaast zijn in het kader van het jubileumjaar zes regiobijeenkomsten georganiseerd met als thema Rendementsverbetering voor de boekhandel.

23 april 2007

De eerste ledenvergadering van de Nederlandse Boekverkopersbond in 2007 is gehouden op maandag 23 april in De Van Nelle Fabriek te Rotterdam. Het fotoboek "Boekhandels in Beeld" werd gepresenteerd en Han van der Plas werd tot erevoorzitter gekroond. Tijdens deze feestelijke vergadering werd duidelijk dat de Nederlandse boekhandel een uitstekend jaar achter de rug heeft. Toch passeerden ook wat minder positieve onderwerpen de revue. De dreigende verdergaande concentratie van uitgevers was een agendapunt dat grote zorgen baarde. Heel 2007 stond in het teken van rendementsverbetering voor de boekhandel, maar de boekhandel blijkt gemiddeld slechts een rendement van 1,5% te hebben. Dat is extreem laag.

5 november 2007

De ledenvergadering van 5 november in Slot Zeist richtte zich op een breed scala van onderwerpen. De nieuwe depotovereenkomst stond op de agenda, de actiepunten voor 2008 werden vastgesteld en tevens werden de cijfers over 2006 uit het BVO gepresenteerd. Daarnaast gaf Hans Peters een toelichting op de CAO en presenteerde Pieter Paul Verheggen de trends in de boekhandel volgens verschillende experts. Het feestelijke gedeelte van de ledenvergadering werd gevormd door de benoeming van twee nieuwe ereleden. Guus Schut en Wim Karsen. Tevens werd de J.H. Donnerprijs uitgereikt aan Laurens van Krevelen.

CAO

De huidige CAO voor de Boekhandel loopt tot en met 31 maart 2008. De looptijd van de huidige CAO wordt benut om tot een nieuwe CAO voor de Boekhandel & Kantoorvakhandel te komen. De besprekingen zijn in 2007 begonnen. De doelstelling is om in 2008 een geheel nieuwe CAO met de kenmerken 'eigentijds' en 'flexibel' af te spreken. Dit is een reeds lang gekoesterde wens van de Koninklijke NBb. Voor het overige was 2007 een rustig "CAO-jaar".

WET OP DE VASTE BOEKENPRIJS

Op 1 januari 2005 is de Wet op de Vaste boekenprijs van kracht geworden. In de afgelopen periode heeft deze wet z'n plek binnen het boekenvak gevonden. De wet borduurt in zekere mate voort op het Reglement voor het handelsverkeer van Boeken in Nederland dat tot 1 januari 2005 gold.

De wet geldt voor onbepaalde tijd en zal iedere vijf jaar geëvalueerd worden. De evaluatie ziet op de effecten en de doeltreffendheid van de wet en de resultaten zullen begin 2009 aan de Kamer worden gepresenteerd. De KVB coördineert deze evaluatie. Ter voorbereiding van deze evaluatie, zijn al oriënterende gesprekken gevoerd, waaronder met de Koninklijke NBb.

NBb-REIZEN

Als boekverkoper ken je de eigen boekhandel natuurlijk door en door. Het kan echter ook verfrissend zijn om eens een kijkje in de keuken te nemen bij een collega boekverkoper. De Koninklijke NBb organiseerde dit jaar in samenwerking met Boekblad drie reizen om boekhandels te bezoeken. Boekhandels in Brussel, Maastricht en Amsterdam werden bezocht. De deelnemers waren erg positief en noemden de reizen na afloop inspirerend en een succes.

Daarnaast heeft de Koninklijke NBb gratis toegangskarten voor de Frankfurter Buchmesse beschikbaar gesteld. Ongeveer honderd boekverkopers hebben hier gebruik van gemaakt.

“BOEKVERKOPER”

Mede op initiatief van de Koninklijke NBb werd door Boekblad het nieuwe vakblad ‘Boekverkoper’ gepresenteerd. Dit blad is bedoeld voor alle medewerkers van de boekhandels. Het tijdschrift verschijnt vier keer per jaar en wordt door de Koninklijke NBb gefinancierd en in pakketten van vijf exemplaren ter beschikking gesteld aan haar leden.

OPLEIDINGEN

De boekhandel heeft over het algemeen aan sollicitanten geen gebrek. Talloos zijn de mensen die bij de boekhandel aankloppen met de mededeling “ik hou van lezen en boeken dus ik kan vast wel bij u werken”. Daarbij wordt door de sollicitant vaak over het hoofd gezien dat het bij het boekverkoop om een vak gaat waar hard gewerkt moet worden en waar het ook om de cijfers draait.

Met dit gegeven in het achterhoofd heeft de Koninklijke NBb met medewerking van diverse boekverkopers het Beroepscompetentieprofiel voor het MBO ontwikkeld. Dit document beschrijft wat een boekverkoper moet leren en kunnen om in de boekhandel aan de slag te gaan. Tevens is dit document het begin om een MBO-uitstroomprofiel boekhandel te realiseren. Op HBO-gebied komen er steeds meer (tweejarige) opleidingen die opleiden voor de detailhandel. Deze opleidingen zijn zeer interessant voor toekomstige boekverkopers. De Koninklijke NBb heeft daarom deze opleidingen benaderd met het aanbod van gastlessen, mogelijkheden tot stages en opdrachten uit het werkveld van de boekhandel. Het doel is dat er straks opgeleide sollicitanten aan de deur kloppen.

Ook werd het opleiden van boekverkopers in 2007 door de Koninklijke NBb ondersteund door boekverkopers 15% korting te bieden op de modules van de VOB/Boekacademie. Tevens subsidieerde de Koninklijke NBb jonge boekverkopers om naar de International Congress of Young Booksellers (ICYB) en Elspeet te gaan.

NBb-GROEPEN

- Begin 2007 is er een nieuwe groep binnen de Koninklijke NBb actief geworden. De voormalige Vereniging van Reisboekhandels in Nederland (VRN) heeft zich als Groep Reisboekhandels (GRB) verbonden aan de Koninklijke NBb. Het betreft een elftal gespecialiseerde reisboekhandels die zich vooral richten op de verkoop van reisboeken, -gidsen en cartografie, vaak aangevuld met andere producten gerelateerd aan reizen. De samenwerking binnen de groep richt zich met name op een tweetal gebieden. Enerzijds wordt er gezamenlijke promotie gevoerd voor de gespecialiseerde reisboekhandel. Anderzijds wordt er naar de ontwikkelingen in het vak gekeken en gezocht naar mogelijkheden om daar op in te spelen om een zo goed mogelijk rendement te realiseren.
- Het Overleg Kinderboekhandels is tweemaal bijeen geweest in 2007 om zaken te bespreken die de kinderboekhandel bezighoudt. De groep heeft zich eind 2006 aangesloten bij de combinatie Scholtens-Boekenpartners om tot een betere en professionelere commerciële samenwerking te komen. In 2007 is daar een start mee gemaakt, maar de samenwerking verliep niet zoals gewenst. Het doel van de samenwerking was om de kinderboekhandels beter te profileren op de markt. Met z'n zeventien bleken de kinderboekhandels te beperkt in aantal om goed promotie te kunnen bedrijven. Begin 2008 is de samenwerking dan ook beëindigd.
- De OAB is een platform voor zelfstandige boekverkopers van het A-boek die tweemaal per jaar ideeën en ervaringen uitwisselen met ondernemers met vergelijkbare boekhandels. Tijdens de bijeenkomsten in 2007 komen bedrijfsmatige aspecten van de boekhandel aan bod als accountantskosten, internetverkoopmogelijkheden en betalingsverkeer.
- NBb-Educatief, de groep van educatief specialisten, heeft zich in 2007 vooral gericht op de lumpsum financiering aan scholen met betrekking tot de gratis schoolboeken en haar leden hebben Eduroute opgericht. Dit is een elektronisch platform waardoor leerlingen slechts éénmaal hoeven in te loggen om bij de digitale content van meerdere uitgeverijen te komen. Een belangrijke stap in het benadrukken van de meerwaarde van de educatief specialist.

- De Groep professionele boekverkopers van het Christelijke Boek (GCB) hebben al enkele jaren professionalisering als speerpunt. In 2007 is de kroon op jarenlang werk gezet door een eigen inkoopvereniging op te richten “Byblos” genaamd. De inkoopvereniging zal zich bezig houden met het collectief onderhandelen en inkopen. Byblos zal buiten de Koninklijke NBb gaan opereren.
- De Groep Verzend- en Abonnementhandel (GVA) zet zich in voor de belangen van de verzend- en abonenthandel. De GVA vormt een platform en een spreekbuis en biedt daarnaast gelegenheid tot formeel en informeel overleg. Marktonderzoek is een speerpunt van de GVA. Van begin af aan wordt specifiek ten behoeve van de GVA benchmark-onderzoek uitgevoerd door Boek & Bedrijf. Om inzicht te verkrijgen in de markt en in de ontwikkelingen daarbinnen, is het streven er op gericht aanvullend onderzoek te (doen) verrichten.

BOEK & BEDRIJF

De behoefte aan professionele ondersteuning door Boek & Bedrijf bleef in 2007 toenemen. De groeiende behoefte naar advisering vertaalde zich in de indiensttreding van een junior adviseur bij Boek & Bedrijf begin 2007. Ook in 2007 blijft advisering en begeleiding in het kader van bedrijfsoverdracht de belangrijkste vraag aan Boek & Bedrijf. Ruim eenderde van de uitgebrachte adviezen vallen in dit kader. Het in 2006 gelanceerde vestigingsplaatsonderzoek werd in 2007 ook veelvuldig uitgevoerd. Vanuit zowel commerciële organisaties, individuele boekhandels als startende ondernemers is er vraag naar dit type onderzoek. Daarnaast werd er in 2007 een nieuw instrument gelanceerd ter verbetering van het rendement. Deze rendementscan werd reeds bij een aantal boekhandels uitgevoerd. In 2008 zal verder vorm worden gegeven aan de rendementscan en zal deze breed onder de aandacht worden gebracht bij de boekhandel als instrument ter verbetering van het rendement.

Naast de individuele adviezen voerde Boek & Bedrijf in 2007 ook een aantal collectieve onderzoeken uit. Het nieuw leven ingeblazen bedrijfsvergelijkend onderzoek (BVO) was dit jaar het belangrijkste onderzoek. Daarnaast voerde Boek & Bedrijf een aantal deel-BVO's uit voor de GRB, GCB, en kinderboekhandels. Ook voerde Boek & Bedrijf in 2007 het Openboek onderzoek uit voor NBB-Educatief en het benchmark onderzoek voor de GVA.

DE NEDERLANDSE BOEKENBON BV

In 2007 zijn in Nederland 2,5 miljoen Boekenbonnen gebruikt om boeken te kopen in de boekhandel. De boekhandels hebben in totaal voor € 34 miljoen aan Boekenbonnen ingenomen. Dit betekent een omzetstijging van maar liefst 6,42% ten opzichte van het jaar daarvoor. Toen werd er voor een krappe € 32 miljoen euro aan Boekenbonnen besteed.

Tijdens de Algemene Ledenvergadering van 23 april 2007 werd er door boekverkopers vragen gesteld over wat er gebeurt met het werkkapitaal van de Boekenbon. In reactie op deze vragen over de organisatie en het systeem besloot de Nederlandse Boekenbon BV daarop Deloitte Consultancy een onderzoek uit te laten voeren. Het resultaat werd op 5 november aan de boekverkopers gepresenteerd.

Momenteel wordt 6% van de algemene boeken betaald met de Boekenbon. Deze omzetgroei is vooral te verklaren door de stijgende populariteit van het boek in Nederland. Ook heeft de Nederlandse Boekenbon weer veel aandacht gegenereerd. Ondanks stopzetting van subsidie vanuit Stichting Boekpromotie, waaruit de Boekenbon BV haar promotie financiert, hebben er in het afgelopen jaar grote promotionele acties en samenwerkingsverbanden plaatsgevonden. Tijdens de Maand van het Spannende Boek was er een grote abri-campagne op zeshonderd NS-stations.

Om nog beter aan te sluiten bij de behoefte van de consument is in september de nijntjeBoekenbon gelanceerd met een opening in het Dick Bruna huis. Onder leiding van Rik Hoogendoorn (bekend van Sesamstraat) en in aanwezigheid van Dick Bruna kregen twaalf kinderen de eerste nijntjeBoekenbon van € 10 uitgereikt. Deze Boekenbon is ontworpen door Dick Bruna.

In december werd het jaar afgesloten met een samenwerkingsactie met de NS: bij aankoop van een Boekenbon kreeg de consument in december een NS-Meereiskaart cadeau. Er werden maar liefst 550.000 van deze kaarten uitgedeeld. De actie is ondersteund met radiospots en winkelposters.

ACTIEPLAN 2008

Om zich ook in 2008 weer met volle kracht in te kunnen zetten voor haar leden heeft de Koninklijke NBB in 2007 een Actieplan voor 2008 ontworpen, met als doel:

Verdere professionalisering van de boekhandel

NATIONAAL TITELBESTAND

Een goede database van alle Nederlandstalige titels is essentieel voor het gehele boekenvak. Het had eigenlijk al beschikbaar moeten zijn, maar in 2008 zal een adequaat nationaal titelbestand in samenwerking tussen boekhandel, bibliotheek, uitgeverij en distributeurs tot stand moeten komen, waarbij in elk geval het gehele ISBN-bestand vrij in het publieke domein beschikbaar dient te zijn.

DIGITALISERING

Een werkgroep Digitalisering onder voorzitterschap van een vooraanstaand deskundige formuleert het antwoord op de vraag hoe de boekhandel zijn leidende rol binnen de branche het best nadere invulling kan geven om de voortgaande digitalisering optimaal te benutten.

VERNIEUWD BEDRIJFSVERGELIJKEND ONDERZOEK

Met het vernieuwde Bedrijfsvergelijkend onderzoek wordt de boekhandel een eigentijds managementinstrument aangereikt dat in de behoefte voorziet de actuele rendementspositie te vergelijken met voorafgaande perioden, soortgelijke bedrijven en de totale branche.

NIEUWE CAO

In 2008 zal een inzichtelijke en eigentijdse CAO tot stand moeten komen, waar de boekhandel van vandaag de dag goed mee uit de voeten kan. De CAO zal heldere geactualiseerde functies moeten bevatten, een functiewaarderingssysteem en een werkbare beloningssystematiek. Daarenboven zal de CAO arbeidsvoorwaardelijk flexibel dienen te zijn ingericht.

OPLEIDING BOEKHANDEL

Goed opgeleide en gekwalificeerde medewerkers zijn noodzaak. Een reguliere (MBO)opleiding tot boekverkoper ondersteund door een imagocampagne zal jonge mensen enthousiasmeren in de boekhandel werkzaam te zijn en blijven.

LEDENBESTAND

Per 31-12-2007

Plusleden:	1.078
Voorwaardelijke-plusleden:	38
Basisleden:	19
Commerciële leden:	3
Houdstermaatschappij:	1
Buitengewone leden:	14
Ereleden:	6

1.159

Verkooppunten: 1.481

OVERLEDEN

Aad Nuis

Op 8 november 2007 overleed op 74 jarige leeftijd oud-KVB-voorzitter Aad Nuis. Aad Nuis was een schrijver die de politiek inging en van 1994 tot 1998 Staatsecretaris van OC&W was. In 2000 werd Aad de eerste onafhankelijke KVB-voorzitter die niet uit boekhandel of uitgeverij kwam. Aad was een gezaghebbende pleitbezorger van het boek en wist met uitstekende stuurmanskunst de Wet op de vaste boekenprijs mede tot stand te brengen. Aad heeft de cruciale KVB-vergaderingen voorgezeten waarin besloten werd eensgezind en volmondig achter de vaste boekenprijs te staan. Zijn milde beschouwelijke aard met genuanceerde opvattingen kenmerkte hem als een waardig KVB-voorzitter

Marjon Scholte

Op 16 november 2006 overleed op 60-jarige leeftijd Marjon Scholte, eigenaar van Boek- en Kantoorboekhandel Scholte in Castricum. Marjon Scholte-Ziessen was al enige tijd ziek, waardoor ze het laatste jaar minder aanwezig was in de boekhandel. Boekhandel Scholte opende in 1988 de deuren, eerst als Ako en later als onafhankelijke boekwinkel. Marjon Scholte heeft de boekhandel als eenmanszaak opgebouwd en zal worden voortgezet door haar dochter.

Joop de Boer

Op 3 januari 2007 overleed op 56-jarige leeftijd Joop de Boer, eigenaar van Van der Meulen's Boekhandel in Alkmaar. Sinds zijn achttiende werkte hij in deze winkel. In zijn boekhandel bouwde hij een eigen karakteristiek assortiment op. Zo wist hij van elke klant welk boek ze gelezen hadden. Bovendien onthield hij elk boek dat hij zelf gelezen had zodat hij altijd een goed boek kon aanraden. In 2006 toen de winkel 100 jaar bestond, heeft van der Meulen's Boekhandel nog een ingrijpende verbouwing ondergaan. Kort daarna heeft Joop de Boer het werk stil moeten leggen en overleed hij vlak na Nieuwjaar.

Gerard van der Maar

Gerard van der Maar overleed op 64-jarige leeftijd op 9 maart 2007. Hij was een bekwame, kritische en inspirerende bestuurder en manifesteerde zich als een boekverkoper die in groei geloofde en in expansie durfde te investeren. Ook geloofde hij sterk in samenwerking, zo was hij een van initiatiefnemers van de Groep Assortiment Boekhandels binnen de NBb, waar Libris uit voort gekomen is. Hij was onder andere bestuurslid en penningmeester van de NBb van 1989 tot 1994. In 1994 werd hij commissaris bij het CB om pas in 2002 af te treden. Vier dagen voor zijn dood was hij nog bij de NBb in zijn rol van commissaris van De Nederlandse Boekenbon B.V. en Service- en Adviesbureau voor de Boekhandel B.V. actief. Hij was een voorstander om snel een plastic Boekenbonkaart in te voeren.

Robert Premsele

Robert Premsele overleed op 8 april 2007 op 91-jarige leeftijd. Hij was de eerste boekverkoper die zich specialiseerde in beeldende kunst, vormgeving en architectuur. Ook specialiseerde hij zich in

museumcatalogi. Hij werkte voor de oorlog bij de Amsterdamse museum boekhandel en na de oorlog opende hij in 1946 samen met zijn vrouw hun boekhandel Premsele. In 1980 verkochten zij hun boekhandel aan Allert de Lange Beheer B.V.

Charles Simons

Charles Simons was boekverkoper en vice-voorzitter van de NBB. Hij overleed op 9 april 2007 op 87-jarige leeftijd. Hij was ruim 40 jaar werkzaam in het boekenvak en begon zijn loopbaan tijdens de Tweedewereldoorlog als boekverkoper bij boekhandel Dekker van de Vegt in Utrecht. Hij eindigde zijn loopbaan in 1985 als groepsdirecteur van Kluwer Boekhandels Groep. Daarmee stond hij aan het begin van wat later BGN zou worden. Ook als bestuurder was hij actief. Hij was vice-voorzitter bij de NBB van 1973 tot 1975 en participeerde in de Sint Jan groep van Katholieke boekverkopers.

SAMENSTELLING BESTUREN, COMMISSIES EN WERKGROEPEN

Per 31 december 2007:

Bestuur Koninklijke NBB

Anbeek	D.	Dick	voorzitter
Bohlken	M.H.	Maarten	
Damwijk	C.A.M.	Caroline	
Doeser	A.C.	Ari	directeur
Gelauff	J.P.L.M.G.	Hans	penningmeester
Luckerhof	R.	Rob	vice-voorzitter
Luykx	A.	Arjen	
Ropers	D.H.H.D	Daniel	
Talsma	G.	Gelly	

GCB

Burger	T.W.	Ton	penningmeester
Groenveld	A.J.	Alida	secretaris
Vroon-Scherpenzeel	C.J.	Corrie	voorzitter

GVA

Bohlken	M.H.	Maarten	voorzitter
Meijel, van	Th.P.M.	Theo	
Ropers	D.H.H.D.	Daniel	
Overeynder	R.E.	Evert	penningmeester
Wristers	R.E.	Reinder	secretaris

GRB

Buiting	M.J.M.	Thijs	voorzitter
Valk	F.A.N.	Frank	penningmeester
Zandvliet	N.G.	Klaas	secretaris

NBB-Educatief

Doeser	A.C.	Ari	secretaris
Jagt	A.	Albert	
Peper	A.	Bram	voorzitter
Schuppen, van	H.	Henk	
Willebrands	S.O.	Stella	
Wind, van der	W.J.	Hans	
Wink	R.	Ruud	penningmeester

Raad van Advies Boek & Bedrijf

Hiemstra	W.J.	Pim	voorzitter
Hoogeveen	M.P.A.	Marcel	

Los	J.M.N.	Mark
Paagman	F.S.G.	Fabian
Peerdeman	F.J.F.S.	Joan
Stumpel	S.T.G.	Steef

NBb-Fonds

Anbeek	D.	Dick	voorzitter
Doeser	A.C.	Ari	secretaris
Gelauff	J.P.L.M.G.	Hans	penningmeester
Luckerhof	R.	Rob	vice-voorzitter
Nelissen	T.J.G.M.	Trees	
Polak	J.B.	Joost	

Tijdschriftencommissie

Carbo	G.	Godfried	
Engberink	J.	John	secretaris
Guliker	A.	Andries	
Los	J.M.N.	Mark	
Mulder	M.I.	Marcel	
Oudejans	M.	Martin	
Sluijter	R.	Rob	
vacature			voorzitter

Onderhandelingsdelegatie CAO

Beijer	C.N.J.	Carla	
Doeser	A.C.	Ari	secretaris
Delden, van	E.	Eline	
Gons	L.	Lenneke	
Kattenberg	J.J.A.	Alberty	
Peters	J.M.	Hans	voorzitter
Willebrands	S.O.	Stella	

Kernteam distributie

Damwijk	C.A.M.	Caroline	
Gelauff	J.P.L.M.G.	Hans	
Langendonk	W.A.	Adriaan	secretaris
Luckerhof	R.	Rob	
Ropers	D.H.H.D.	Daniel	

Distributiepanel

Itterzon, van	E.	Erik	
Langendonk	W.A.	Adriaan	secretaris
Osinga	J.D.	Joop	
Paagman	F.	Fabian	
Smaal	N.	Niek	
Sprang, van	G.C.	Gerard	
Tilburg, van	F.	Frans	
Vlaming	M.	Martin	

KVB

Anbeek	D.	Dick
Luckerhof	R.	Rob

CPNB

Asscher	M.W.B.	Maarten
---------	--------	---------

Peters	J.M.	Hans	penningmeester
Langendonk	W.A.	Adriaan	assessor

Boekenbon BV Raad van Commissarissen

Karssen	W.	Wim	president-commissaris
Anbeek	D.	Dick	
Pas, van der	M.A.	Marius	

Stichting tot beheer van de aandelen in de Nederlandse Boekenbon BV

Anbeek	D.	Dick	voorzitter
Doeser	A.C.	Ari	secretaris
Gelauff	J.P.L.M.G.	Hans	penningmeester
Luckerhof	R.	Rob	vice-voorzitter

Raad van Commissarissen SAB b.v.

Anbeek	D.	Dick	
Karssen	W.	Wim	president
Pas, van der	M.A.	Marius	

Stichting Bestemmingsfonds CAO

Doeser	A.C.	Ari	
Peters	J.M.	Hans	

Raad van Commissarissen Centraal Boekhuis

Boomker	H.	Henk	
Lely, van der	M.	Matthijs	

Stichting tot Beheer van de Aandelen van Centraal Boekhuis

Anbeek	D.	Dick	
Edel	A.J.	Arjen	
Los	J.M.N.	Mark	

Stichting Boekportaal

Doeser	A.C.	Ari	assessor
Ropers	D.H.H.D.	Daniel	
Sprang, van	G.C.	Gerard	
Straalen, van	J.	Jaap	penningmeester

Stichting Boekpromotie

Anbeek	D.	Dick	voorzitter
Doeser	A.C.	Ari	assessor
Schut	G.	Guus	

Stichting Marktonderzoek Boekenvak

Mouwens	C.	Caroline	penningmeester
Vingerling	A.	Andre	vice-voorzitter
Langendonk	W.A.	Adriaan	assessor

Hoofdbedrijfshap Detailhandel

Doeser	A.C.	Ari	
--------	------	-----	--

Koninklijke MKB Nederland/Nationale Winkelraad

Doeser	A.C.	Ari	
--------	------	-----	--

Stichting NBD/Biblion BV

Bohlken	M.H.	Maarten	penningmeester-secretaris
---------	------	---------	---------------------------

Schut G. Guus

Nederlandse Taalunie, Overleg Nederlandstalige Uitgeverij en Boekhandel

Doeser A.C. Ari

European Booksellers Federation (EBF)

Doeser A.C. Ari

International Booksellers Federation (IBF)

Doeser A.C. Ari

International Congress of Young Booksellers (ICYB)

De Bres E. Elise past-president

Medewerkers per 1 januari 2008

Ajjaji	Rachid	medewerker verrekenadministratie	(1 fte)
Baudoin	Sanne	communicatiemedewerker	(0,9 fte)
Dijk, van	Paula	medewerker Boekenbonadministratie	(0,5 fte)
Doeser	Ari	directeur	(1 fte)
Engberink	John	adviseur Boek & Bedrijf	(0,8 fte)
Estourgie	Jeannette	bureaumedewerker	(1 fte)
Hollander	Gerrie	receptioniste/medewerker ledenadministratie	(1 fte)
Kattenberg	Alberty	juridisch medewerker/adjunct-directeur	(0,6 fte)
Langendonk	Adriaan	beleidsmedewerker	(0,5 fte)
Pontier	Marc	junioradviseur Boek & Bedrijf	(0,8 fte)
Schaik, van	Diane	administrateur	(0,95 fte)
Tilma	Jeroen	marketing Boekenbon	(1 fte)
Willebrands	Stella	juridisch medewerker	(1 fte)